

Indhold

Indledning 7

Del 1

Kultur

- Kapitel 1 **Hvad er kultur?** 11
- Kapitel 2 **Hverdagskultur** 14
- Kapitel 3 **Kulturmøde – fællesskab og frisind** 33
- Kapitel 4 **Kulturel baggrund** 37
- Kapitel 5 **Kultur og livsforløb** 47
- Kapitel 6 **Livsanskuelse og religion** 51

Del 2

Aktivitetsfag

- Kapitel 7 **Aktiviteter** 59
- Kapitel 8 **Livskvalitet** 65
- Kapitel 9 **Det aktive liv** 69
- Kapitel 10 **Sanser og følelser** 79
- Kapitel 11 **Drivkræfterne bag aktivitet** 83
- Kapitel 12 **Forudsætninger for aktivitet** 86
- Kapitel 13 **Udvikling gennem aktivitet** 89
- Kapitel 14 **Vedligeholdelse og træning af daglige færdigheder** 94
- Kapitel 15 **Krop og bevægelse** 99
- Kapitel 16 **Den aktive patient** 109
- Kapitel 17 **Mål og metoder i arbejdet med kultur og aktivitet** 117

Del 3

Kultur- og aktivitetsfag i praksis

- Kapitel 18 **Kultur- og aktivitetsfag i praksis** 149
- Kapitel 19 **Aktiviteter som redskab** 157
- Kapitel 20 **Aktiviteter i forskellige arbejdsområder** 159
- Kapitel 21 **Musik** 204

Del 4

Forflytning

- Kapitel 22 **Forflytning som arbejdsredskab** 213
-

Redskabsvifte 241

Idekatalog 263

Biografier 273

Stikordsregister 275

Indledning

Denne bog indgår i serien af lærebøger til social- og sundhedsassistentuddannelsen og har sin hovedvægt på områdefaget kultur- og aktivitetsfag. Det er en undervisningsbog, men er også egnet som fortsat læring og inspiration til de assistenter, som er færdige med deres uddannelse og er gået videre ud i „det virkelige liv“.

Loven bag social- og sundhedsassistent uddannelsen blev revideret i begyndelsen af 2002, og det medførte mange nye beskrivelser af assistentens arbejdsfunktioner og dertil nye mål for, hvad en assistent skal lære i løbet af sin uddannelse. Beskrivelsen af personlige, sociale og faglige kompetencer kom til og dermed en ny fagidentitet for den færdiguddannede social- og sundhedsassistent. Personen bag fagpersonen skal være bevidst om sig selv, sine holdninger, evner og den praksis, hun udfører.

Kultur- og aktivitetsfaget rummer både forståelsen af menneskers aktivitetsbehov, af aktiviteterets betydning for livskvalitet og udvikling og en praksisbeskrivelse af, hvordan viden om aktivitet, føres over i handlinger i samarbejde med patienten eller borgeren. Det er et mangfoldigt og spændende område, og den social- og sundhedsassistent, der har prøvet at arbejde aktiverende med respekt for et menneskes kultur, ressourcer og begrænsninger, har oplevet den glæde og udfordring, det er.

Aktivitetsbegrebet er udvidet til mere end den konkrete aktivitet. Begrebet rummer menneskesyn og ansvar for at tage vare på vedligeholdelse og styrkelse af menneskers aktivitetsmuligheder.

Denne lærebog er en videreudvikling af bogen *Kultur og aktivitet*, udvidet med et kapitel om forflytning. Aktivitet er et begreb, der ikke kun handler om borgeren, men også om social- og sundhedsassistentens sundhed og måde at arbejde på. Sundhedsfremmende arbejdsmiljø og forebyggelse af arbejdsskader og arbejdsbetingede lidelser er meget i fokus i disse år, og heldigvis for det!

Bogen er opdelt i fire dele:

1. En almen teoridel om kultur, der indeholder grundlæggende teori om kulturforståelse og er skrevet af Mette Elisabeth Bruun.

2. En generel teoretisk gennemgang af aktivitetsbegreber, mestring og livskvalitet er skrevet af Mette Elisabeth Bruun.
3. En praksisdel, der beskriver social- og sundhedsassistentens arbejdsområder og de aktiviteter, der indgår. Denne del er skrevet af Kirsten Sejerøe-Szatkowski.
4. En arbejdsmiljødel, der beskriver holdninger til og principper for forflytning og er skrevet af Bente Søndergaard.

Bagest findes en redskabsvifte og et idékatalog, der kan bruges som inspiration. Skemaer og andre modeller fra redskabsviften kan bruges som konkrete arbejdsredskaber.

Bogen er opdelt i kapitler, der kan læses i sammenhæng eller bruges som opslagsbog, hvor de enkelte emner fx kan inspirere til et projektarbejde.

Områdefagene er ofte flettet sammen i undervisningen af det enkelte fag. Dette gælder også for *Kultur- og aktivitetsfag*, da den beskriver en grundlæggende viden om mennesker og deres sundhed og trivsel.

Bogen er skrevet i du-form. I et sprog, som nok er fagligt, men let tilgængeligt. Indholdet varierer mellem teoritekst, cases og praksisbeskrivelser. Gennemgående i bogen er „analysemodellen“, der både beskrives som model og bruges i flere af de cases og eksempler, der er i bogen.

Ikke alt kan stå i en grundbog. Man kan ikke læse sig til det vigtigste: kunsten at arbejde aktiverende med forståelse og respekt for det enkelte menneskes kulturelle baggrund og ønsker for tilværelsen. Det overlades til læseren selv at lære denne kunst. Gennem undervisning, praktik, debat og refleksion er det af stor betydning at sætte sig det mål – at lære at arbejde aktiverende.

Vi håber med denne bog at kunne supplere læserens viden og inspirere til, at aktivitetsbegrebet ikke kun bliver et smalt begreb med tanke på peddigrør, men måder at tænke og handle på.

Redaktør
Charlotte Rugh
København 2004